

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
НН ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
директор навчально-наукового
інституту культури і мистецтв
проф. Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ
« _____ » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

Освітня-програма /Образотворче мистецтво. Станковий живопис

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІ культури і мистецтв
« 30 » серпня 2024 р.

Голова Олександр РУДЕНКО

Розробник:

Капран О.В. – старший викладач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри
образотворчого мистецтва та дизайну
кандидат мистецтвознавства, доцент

Наталя КОХАН

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма	
Кількість кредитів 2 рік підготовки – 3.6 Загальна кількість годин 2 рік підготовки – 110 год.	Бакалавр	Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
		3-й	4-й
		Практичні, семінарські	
		-	20 год.
		Самостійна робота	
		-	90 год.
		Консультації:	
		-	-
Кількість кредитів 3 рік підготовки – 4 Загальна кількість годин 3 рік підготовки – 120 год.		Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		5-й	6-й
		Практичні, семінарські	
		28 год.	28 год.
		Самостійна робота	
		32 год.	30 год.
		Консультації:	
		-	2 год.
Кількість кредитів 4 рік підготовки – 4 Загальна кількість годин 3 рік підготовки – 120 год.		Рік підготовки:	
		4-й	
		Семестр	
		7-й	8-й
		Практичні, семінарські	
		28 год.	28 год.
		Самостійна робота	
		32 год.	32 год.
		Консультації:	
		-	-
Загальна кількість кредитів 2, 3, 4 рік підготовки – 11.6 Загальна кількість годин 350 год.			
		Вид контролю: залік.	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Вибіркова навчальна дисципліна «Графічні матеріали» є складовою професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Вивчення курсу ставить за мету ознайомлення студентів з основними жанрами образотворчого мистецтва, оволодіння студентами різноманітними графічними матеріалами, виразними засобами та прийомами. Вивчення курсу передбачає ознайомлення з різними за призначенням та технікою видами художньо-прикладної графіки, отримання практичних навичок в графічній стилізації предметів навколишнього середовища та постаті людини, оволодіння прийомами використання різних графічних матеріалів. Знання про властивості та якості графічних матеріалів покликані допомогти студентам досягнути гармонії в ідейно-художньому і матеріально-технічному аспектах їх творчої діяльності.

Кінцевою метою вивчення курсу навчальної дисципліни «Художньо-прикладна графіка» є реалізація творчого потенціалу студентів у процесі створення оригінальних графічних композицій, та підготовка студентів до майбутньої художньої діяльності. Вивчення програмного матеріалу даної дисципліни, як і інших спеціальних дисциплін, сприяє оволодінню загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво».

2. Передумови для вивчення дисципліни

Отримання практичних навичок в зображенні та графічній стилізації предметів навколишнього середовища з застосуванням різних матеріалів при виконанні завдань курсу «Графічні матеріали», передбачає початкову підготовку студента зі спеціальних дисциплін, а саме: студент повинен мати уявлення про закони композиції, володіти основами малюнка, знати закони лінійної перспективи, володіти навичками в області кольорознавства та обізнаності із основ образотворчої грамоти.

3. Результати навчання за дисципліною

<p>Знання: знати поняття та терміни, володіти фаховою термінологією образотворчого мистецтва, знати властивості графічних матеріалів, види художньо-прикладної графіки.</p> <p>Уміння: вміти застосовувати знання з композиції, розробляти композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та графічних матеріалах.</p> <p>Комунікація: володіти основами професійної мовленнєвої культури при навчанні образотворчого мистецтва.</p>	<p>ПРН 2</p>	<p>Знати термінологію з образотворчого мистецтва, художньої графіки, види та назви графічних матеріалів</p>
<p>Знання: виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, знати основні історичні етапи розвитку графічного мистецтва як одного з видів образотворчого мистецтва.</p> <p>Уміння: визначати художні складові мистецьких течій, художньо-технічні прийоми; категорії художніх засобів.</p> <p>Комунікація: здатний до ефективної комунікації в процесі навчання образотворчого мистецтва.</p>	<p>ПРН 5</p>	<p>Знати основні стильові напрямки у художньої графіці, вміти працювати в них, виконувати навчальні та творчі роботи.</p>

<p>Знання: знати основні історичні етапи розвитку графічного мистецтва та особливості роботи різними графічними матеріалами.</p> <p>Уміння: застосовувати сучасні художні матеріали у роботі, вміти стилізувати зображення предметів навколишнього середовища та постаті людини .</p> <p>Комунікація: здатність пояснити фахівцям і не фахівцям основні закономірності розвитку мистецтва і шляхи вирішення його глобальних проблем.</p>	ПРН 6	Знати сучасні художні матеріали та особливості роботи різними графічними матеріалами.
<p>Знання: знати та розуміти основні концепції, теорії та загальну структуру образотворчого мистецтва.</p> <p>Уміння: здатність проводити дослідження на сучасному рівні володіти практичними навичками у галузі прикладної графіки, вміти гармонійно поєднувати кольори при виконанні завдань з кольоровими графічними матеріалами.</p> <p>Комунікація: здатність використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову, інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі, виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності.</p>	ПРН 7	Знати види і жанри образотворчого мистецтва та художньо-прикладної графіки. Розуміти взаємозв'язки між різними видами і жанрами мистецтва.
<p>Знання: знати основні етапи ведення графічної роботи застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.</p> <p>Уміння: володіти практичними навичками у галузі графічної стилізації, володіти графічними виразними засобами: лінією, прямою, точкою, вміти гармонійно поєднувати їх в навчальних роботах, використовувати знання на практиці під час вивчення, аналізу та виконання творчих завдань.</p> <p>Комунікація: здатний до комунікації під час проведення критичного аналізу й оцінці сучасних досягнень науки, генерування нових ідей та розв'язування дослідницьких і практичних задач.</p>	ПРН 10	Уміти застосовувати практично сучасні художні графічні матеріали у роботі, уміти оформити роботи.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
------------	---

РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2			Разом	Сума
Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 4.1	Т 4.2	Т 4.3		100
Поточний контроль						60	
10	10	10	10	10	10		
Контроль самостійної роботи						40	
5	10	5	5	5	10		

Розподіл балів

4-й рік підготовки

Поточний контроль								Разом	Сума
РОЗДІЛ 3				РОЗДІЛ 4					
Т 5.1	Т 5.2	Т 5.3	Т 5.4	Т 6.1	Т 6.2	Т 6.3	Т 6.4		100
Поточний контроль								70	
8	10	8	10	8	8	8	10		
Контроль самостійної роботи								30	
3	5	3	5	3	3	3	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Форми та засоби поточного і підсумкового контролю:

Використання поточного оцінювання дозволяє відстежувати особисті досягнення студентів, хід опанування ними компетентностей освітньої програми, набуття яких необхідне для досягнення результатів навчання.

Поточний контроль результатів навчання здійснюється переважно у формі робочих переглядів художніх робіт студентів, їх обговорення та публічного демонстрування в класі. Рекомендована кількість заходів поточного контролю збігається з кількістю тем робочої програми. Елемент поточного контролю – аналіз помилок, допущених студентом, та конкретні вказівки для їх виправлення.

Підсумковий контроль за рік здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень студентів у формі контрольного заходу, на якому перевіряється набуття ключових компетентностей. Контрольний захід проводиться наприкінці кожного семестру, як творчий перегляд (виставка художніх творчих робіт).

Під час оцінювання художніх робіт результати навчання 2 семестру враховують досягнення студента за темами 1 семестру.

Під час підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Графічні матеріали» оцінюються всі компоненти пройденого навчального матеріалу: композиційні рішення, володіння графічним матеріалом, художньою технікою, емоційність втіленого образу, майстерність виконання поставленої задачі на рівні року навчання, з урахуванням індивідуальних можливостей кожного студента.

6. Програма навчальної дисципліни

Вибіркова навчальна дисципліна «Графічні матеріали» викладається у 4, 5, 6, 7, 8 семестрах освітньо-професійної програми першого рівня вищої освіти ступеня бакалавр та складеться з п'яти змістових розділів:

Розділ 1. Види, жанри та виразні засоби художньо-прикладної графіки.

Розділ 2. Кольорова графіка.

Розділ 3. Фігура людини, як об'єкт графічного дослідження (туш, перо).

Розділ 4. Стилізація фігури людини. Матеріали графіки.

Розділ 5. Копіювання творів старих майстрів (вугілля, сангіна, сепія).

Розділ 6. Зображення постаті людини з натури (м'які матеріали в рисунку).

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

2-й рік підготовки 4-й семестр:

Розділ 1. Види, жанри та виразні засоби художньо-прикладної графіки

Тема 1.1. Натюрморт як об'єкт графічного мистецтва

Тема 1.2. Графічне рішення міського пейзажу

Тема 1.3. Книжкова графіка. Розробка проекту оформлення книги

Розділ 2. Кольорова графіка. Стилізація предметів навколишнього середовища

Тема 2.1. Декоративні композиції в теплій та холодній кольоровій гамі

Тема 2.2. Розробка та оформлення ескізів вітражної композиції

Тема 2.3. Розробка орнаментальних мотивів

3-й рік підготовки 5-й, 6-й семестр:

Розділ 3. Фігура людини, як об'єкт графічного дослідження

Тема 3.1. Замальовки фігури людини різними графічними матеріалами

Тема 3.2. Графічні розробки одно фігурної композиції з елементами інтер'єрного оточення

Тема 3.3. Розробка та оформлення графічної композиції «Фігура людини, як об'єкт уваги художника»

Розділ 4. Стилiзація фігури людини

Тема 4.1. Графічні прийоми стилізації фігури людини (начерки, лінійно – плямове рішення)

Тема 4.2. Стилiзоване зображення людини в середовищі (ілюстрація, літературний герой)

Тема 4.3. Журнальна графіка. Розробка та оформлення графічних композицій для обкладинки журналу

4-й рік підготовки 7-й, 8-й семестр:

Розділ 5. Копіювання творів старих майстрів

Тема 5.1. Графічний автопортрет. Виразні засоби: пляма, лінія, цятка

Тема 5.2. Копіювання творів старих майстрів графічного мистецтва

Тема 5.3. Зображення кистей рук різними графічними матеріалами

Тема 5.4. Копіювання портрету людини м'якими графічними матеріалами

Розділ 6. Поетапне ведення роботи над зображенням постаті людини в повний зріст з елементами інтер'єрного оточення (м'які матеріали в рисунку).

Тема 6.1. Етап 1: вибір масштабу, компоновка зображення в площині аркуша

Тема 6.1. Етап 2: побудова зображення в площині аркуша, уточнення пропорцій

Тема 6.1. Етап 3: світло-тіньове моделювання постаті людини

Тема 6.1. Етап 4: узагальнення акцентування деталей зображення

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма навчання				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.		Самост.р	Практ.	Конс.	Самост.р
2-й рік підготовки:										
РОЗДІЛ 1. Види, жанри та виразні засоби художньо-прикладної графіки										
Тема 1.1. Натюрморт як об'єкт графічного мистецтва	14		4			10				
Тема 1.2. Варіанти графічного рішення міського пейзажу	14		4			10				
Тема 1.3. Книжкова графіка. Розробка	24		4			20				

проекту оформлення книги												
РОЗДІЛ 2. Кольорова графіка. Стилізація предметів навколишнього середовища												
Тема 2.1. Декоративні композиції в теплій та холодній кольоровій гамі	34		4			30						
Тема 2.2. Розробка та оформлення ескізів вітражної композиції	12		2			10						
Тема 2.3. Розробка орнаментальних мотивів	12		2			10						
Усього годин 2-й рік підготовки	110		20			90						
3-й рік підготовки:												
РОЗДІЛ 3. Фігура людини, як об'єкт графічного дослідження												
Тема 3.1. Замальовки фігури людини	14		6			8		10				10
Тема 3.2. Графічні розробки фігури людини з елементами інтер'єрного оточення.	28		14			14		15				15
Тема 3.3. Розробка та оформлення графічної композиції.	18		8			10		33		2		31
РОЗДІЛ 4. Стилізація фігури людини												
Тема 4.1. Графічні прийоми стилізації фігури людини	16		4		2	10		2				2
Тема 4.2. Стилізоване	22		12			10		20				20

зображення людини в середовищі (літературний герой)												
Тема 4.3. Журнальна графіка	22		12			10		32		2		30
Усього годин 3-й рік підготовки	120		56		2	62		112		4		108
4-й рік підготовки: РОЗДІЛ 5. Копіювання творів старих майстрів												
Тема 5.1. Графічний автопортрет	14		6			8		10				10
Тема 5.2. Копіювання творів старих майстрів	16		8			8		9				9
Тема 5.3. Зображення кистей рук	14		6			8		17		2		15
Тема 5.4. Копіювання портрету людини	16		8			8		22				20
РОЗДІЛ 6. Поетапне ведення роботи над зображенням постаті людини												
Тема 6.1. Етап 1: вибір масштабу, компоновка зображення в площині аркуша	10		6			4		10				10
Тема 6.2. Етап 2: побудова зображення в площині аркуша, уточнення пропорцій	12		6			6		15		2		15
Тема 6.3. Етап 3: світло-тіньове моделювання постаті людини	24		10			14		20				20

Тема 6.4. Етап 4: узагальнення акцентування деталей зображення	14		6			8		9				9
Усього годин 4-й рік підготовки	120		56			64		112			4	108
Усього годин	350		142		2	214		244			8	216

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2-й рік підготовки		
РОЗДІЛ 1. Види, жанри та виразні засоби художньо-прикладної графіки		
1	Побудова графічного рішення натюрморту з побутових предметів	2
2	Виконання графічного рішення натюрморту з побутових предметів	2
3	Побудова графічного рішення міського пейзажу	2
4	Виконання графічного рішення міського пейзажу	2
5	Виконання графічного рішення книжної обкладинки	2
6	Виконання графічного рішення книжної ілюстрації та кінцівки	2
РОЗДІЛ 2. Кольорова графіка. Стилiзація предметів навколишнього середовища		
7	Виконання декоративної композиції у теплої колористичної гамі в техніці кольорової графіки	2
8	Виконання декоративної композиції у холодної колористичної гамі в техніці кольорової графіки	2
9	Побудова та виконання вітражної композиції у форматі	2
10	Оформлення графічного рішення рослинного та зооморфного орнаментального мотиву	2
	Всього годин 2-й рік підготовки	20
3-й рік підготовки		
РОЗДІЛ 3. Фігура людини, як об'єкт графічного дослідження		
1	Виконання лінійних замальовок фігури людини	2
2	Виконання замальовок фігури людини м'якими графічними матеріалами	2
3	Виконання замальовок фігури людини за допомогою плями	2
4	Виконання замальовок фігури людини за допомогою плями, лінії, цятки	2
5	Графічні розробки одно фігурної композиції	2
6	Графічні розробки одно фігурної композиції	2
7	Виконання графічних розробок одно фігурної композиції	2
8	Оформлення графічних розробок одно фігурної композиції	2
9	Виконання замальовок фігури людини з елементами інтер'єрного оточення за допомогою плями та лінії	2
10	Оформлення графічних розробок фігури людини з елементами інтер'єрного оточення за допомогою плями та лінії	2
11	Розробка пошукових ескізів графічної композиції «Фігура людини, як об'єкт уваги художника»	2

12	Побудова графічної композиції «Фігура людини, як об'єкт уваги художника»	2
13	Виконання графічної композиції «Фігура людини, як об'єкт уваги художника»	2
14	Оформлення графічної композиції «Фігура людини, як об'єкт уваги художника»	2
РОЗДІЛ 4. Стилізація фігури людини		
15	Виконання пошукових характерних замальовок фігури людини	2
16	Оформлення характерних графічних розробок фігури людини	2
17	Розробка тематики зображень по темі «літературний герой»	2
18	Пошуки та опрацювання графічного матеріалу для розробок по темі «літературний герой»	2
19	Розробка графічних пошукових ескізів к по темі «літературний герой»	2
20	Виконання ескізів на тему «літературний герой»	2
21	Побудова графічної композиції на тему «літературний герой»	2
22	Оформлення графічної композиції на тему «літературний герой»	2
23	Розробка тематики оформлення обкладинки журналу	2
24	Виконання пошукових ескізів на тему «Журнальна графіка»	2
25	Пошуки графічного матеріалу для розробок по темі «Журнальна графіка»	2
26	Побудова графічної композиції на тему «Журнальна графіка»	2
27	Виконання графічної композиції на тему «Журнальна графіка»	2
28	Оформлення графічної обкладинки журналу	2
	Всього годин 3-й рік підготовки	56
4-й рік підготовки		
РОЗДІЛ 5. Копіювання творів старих майстрів		
1	Виконання пошукових ескізів на тему графічний автопортрет	2
2	Конструктивна побудова роботи на тему графічний автопортрет	2
3	Оформлення графічної композиції на тему графічний автопортрет	2
4	Аналіз прикладів по темі копіювання творів старих майстрів	2
5	Аналіз графічного матеріалу для розробок по темі копіювання творів старих майстрів	2
6	Побудова графічної роботи на тему копіювання творів старих майстрів	2
7	Виконання копії графічної роботи	
8	Побудова графічної роботи на тему зображення кистей рук	2
9	Виконання копії графічної роботи на тему зображення кистей рук	2
10	Узагальнення та акцентування деталей зображення копії графічної роботи на тему зображення кистей рук	2
11	Аналіз прикладів по темі копіювання зображення портрету людини	2
12	Побудова графічної роботи на тему зображення портрету людини	2
13	Виконання копії графічної роботи на тему зображення портрету людини	2
14	Узагальнення та акцентування деталей зображення копії графічної роботи на тему портрет людини	2
РОЗДІЛ 6. Поетапне ведення роботи над зображенням постаті людини		
15	Виконання зорового аналізу натурної композиції	2
16	Вибір масштабу зображення в площині аркуша	2
17	Компоновка зображення в площині аркуша	2

18	Початок побудови зображення в площині аркуша	2
19	Уточнення пропорцій зображення в площині аркуша	2
20	Побудови деталей інтер'єрного оточення в площині аркуша	2
21	Початок світло-тіньового моделювання постаті людини	2
22	Світло-тіньове моделювання загальних обсягів постаті людини	2
23	Світло-тіньове моделювання обличчя людини	2
24	Світло-тіньове моделювання тулуба постаті людини	2
25	Світло-тіньове моделювання інтер'єрного оточення	2
26	Узагальнення зображення постаті людини	2
27	Уточнення зображення власних та падаючих тіней	2
28	Акцентування деталей першого плану зображення постаті людини	2
	Всього практичних годин 4-й рік підготовки	56
	Всього практичних годин	132

Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин
2-й рік підготовки		
РОЗДІЛ 1. Види, жанри та виразні засоби художньо-прикладної графіки		
1	Пошуки та аналіз літературних джерел на тему: графічне рішення натюрморту з побутових предметів	4
2	Аналіз прикладів на тему: графічне рішення натюрморту з побутових предметів	2
3	Стилізація та побудова графічного рішення натюрморту з побутових предметів	4
4	Виконання графічного рішення натюрморту з побутових предметів	4
5	Пошуки та аналіз літературних джерел на тему: графічне рішення міського пейзажу	4
6	Аналіз прикладів на тему: графічне рішення міського пейзажу	2
7	Побудова графічного рішення натюрморту з побутових предметів	4
8	Виконання графічного рішення міського пейзажу	4
9	Виконання ескізів тематичної авторської листівки та пошуки декоративних матеріалів	2
10	Виконання ескізів тематичної авторської листівки та пошуки декоративних матеріалів	2
11	Оформлення тематичної авторської листівки	4
12	Розробка ескізів книжної обкладинки та ілюстрації	2
13	Виконання та оформлення графічного рішення книжної обкладинки, ілюстрації та кінцівки книги	4
14	Виконання та оформлення графічного рішення книжної обкладинки, ілюстрації та кінцівки книги	4
РОЗДІЛ 2. Кольорова графіка. Стилізація предметів навколишнього середовища		
15	Пошуки та аналіз літературних джерел на тему: кольорова графіка	4
16	Розробка ескізів декоративної композиції у теплої колористичної гамі в техніці кольорової графіки	4
17	Виконання декоративної композиції у теплої колористичної гамі в техніці кольорової графіки	4
18	Розробка ескізів декоративної композиції у холодної колористичної гамі в техніці кольорової графіки	3

19	Виконання декоративної композиції у холодній колористичній гамі в техніці кольорової графіки	4
20	Пошуки та аналіз літературних джерел на тему: вітраж	4
21	Розробка ескізів вітражної композиції в техніці кольорової графіки	4
22	Виконання вітражної композиції в техніці кольорової графіки	4
23	Оформлення вітражної композиції в техніці кольорової графіки	2
24	Пошуки графічного матеріалу для розробки орнаментальних мотивів	4
25	Виконання графічного рішення рослинного орнаментального мотиву	4
26	Виконання графічного рішення зооморфного орнаментального мотиву	4
	Всього годин 2-й рік підготовки	90
3-й рік підготовки		
РОЗДІЛ 3. Фігура людини, як об'єкт графічного дослідження		
1	Виконання лінійних замальовок фігури людини олівцем	2
2	Виконання замальовок фігури людини м'якими графічними матеріалами	4
3	Виконання замальовок фігури людини за допомогою плями	2
4	Графічні розробки одно фігурної композиції	4
5	Виконання графічних одно фігурної композицій	4
6	Оформлення графічної одно фігурної композиції	2
7	Пошуки графічного матеріалу для графічних розробок фігури людини з елементами інтер'єрного оточення	2
8	Виконання замальовок фігури людини з елементами інтер'єрного оточення за допомогою плями та лінії	4
9	Оформлення композиції фігури людини з елементами інтер'єрного оточення	2
10	Розробка ескізів графічної композиції «Фігура людини, як об'єкт уваги художника»	4
11	Оформлення графічної композиції «Фігура людини, як об'єкт уваги художника»	2
РОЗДІЛ 4. Стилзація фігури людини		
12	Пошуки графічного матеріалу для характерних розробок фігури людини	2
13	Виконання характерних замальовок фігури людини	2
14	Оформлення характерних замальовок фігури людини	2
15	Пошуки графічного матеріалу для розробок антропоморфних орнаментальних мотивів	2
16	Розробка антропоморфних орнаментальних мотивів	4
17	Оформлення композицій з зображенням антропоморфних орнаментальних мотивів	2
18	Пошуки графічного матеріалу для розробок на тему «літературний герой»	2
19	Виконання пошукових ескізів на тему «літературний герой»	4
20	Оформлення композицій на тему «літературний герой»	2
21	Пошуки графічного матеріалу для розробок на тему «Журнальна графіка»	2
22	Виконання пошукових ескізів на тему «Журнальна графіка»	4
23	Оформлення графічної обкладинки журналу	2
	Всього годин 3-й рік підготовки	62

4-й рік підготовки		
РОЗДІЛ 5. Копіювання творів старих майстрів		
1	Пошуки графічного матеріалу для розробок по темі графічний автопортрет	2
2	Аналіз прикладів по темі графічний автопортрет	2
2	Виконання пошукових ескізів на тему графічний автопортрет	4
3	Пошуки графічного матеріалу для розробок по темі копіювання творів старих майстрів	2
4	Аналіз прикладів по темі копіювання творів старих майстрів	2
5	Виконання копії графічної роботи	4
6	Аналіз прикладів по темі копіювання зображення кистей рук	2
7	Побудова графічної роботи на тему зображення кистей рук	2
8	Виконання копії графічної роботи на тему зображення кистей рук	4
9	Аналіз прикладів по темі копіювання зображення портрету людини	2
10	Побудова графічної роботи на тему зображення портрету людини	2
11	Виконання копії графічної роботи на тему зображення кистей рук	4
РОЗДІЛ 6. Поетапне ведення роботи над зображенням постаті людини		
12	Пошуки та аналіз літературних джерел та прикладів по темі: етапи ведення довгострокової роботи з натури	2
13	Аналіз літературних джерел та прикладів по темі: м'які матеріали в рисунку	2
14	Аналіз літературних джерел та прикладів по темі: зображення деталей інтер'єрного оточення	
15	Побудови зображення довгострокової роботи в площині аркуша	4
16	Уточнення пропорцій зображення в площині аркуша	4
17	Аналіз літературних джерел та прикладів по темі світло-тіньове моделювання загальних обсягів постаті людини	2
18	Світло-тіньове моделювання обличчя людини	4
19	Світло-тіньове моделювання тулуба постаті людини	4
20	Аналіз літературних джерел та прикладів по темі: зображення інтер'єрного оточення м'які матеріали в рисунку	2
21	Аналіз літературних джерел та прикладів по темі: узагальнення зображення постаті людини	2
22	Уточнення зображення власних та падаючих тіней	4
23	Аналіз літературних джерел та прикладів по темі: акцентування деталей першого плану зображення постаті людини	2
	Всього годин 4-й рік підготовки	64
	Всього самостійних годин	216

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти. – К.: Вища школа, 2002.
2. Резніченко М. І. Художня графіка. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2011.
3. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка і основи графічного мистецтва: навч. посібник: – Луцьк: вид-во ЛДПУ, 2003.
4. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки : навч. посіб. / Київ. унт ім. Бориса Грінченка. – Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2015.– 309,[2] с. : іл.100 пр.– Бібліогр.: с. 207-209.
5. Касіян В., Турченко Ю. Українська графіка. – К., 2007. - с. 127-208.
6. Диклич Л. Мовою графіки. К.: Мистецтво, 2007.– 202 с.

7. В'юник А. Українська графіка XI- початку XX ст. – К., 2008. – с. 119-185.
8. Ольга Лагутенко. Українська графіка першої третини XX століття. - К.: Грані -Т, 2006. - 240 с.
9. Омелян Я. Живопис. Графіка Текст: каталог. Тернопіль: Джура, 2008. 96с.
10. Куленко М. Авторська накладна графіка / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2001. – 124 с.

Додаткові:

1. Каталог поштових марок України (1918 – 2007): каталог довідник / [авт. упор. Гонцарюк І. В. та ін.].- Київ : Марка України, 2008.
2. Лагутенко О. Нариси з історії української графіки XX століття. – К.: Грані-Т, 2007. – 168 с.
3. Шалаєв Г. П. Вчимося малювати. – К.: Країна мрій, 2002. – 124 с.
4. Тимошевський В.І. Естамп. – Харків: Основа, 2011. – с. 32-56
5. Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки у школі: Навч.-метод. посібник для студ. худ.-графічних факультетів вищ. навч. закладів. - К.: ІЗМН, 1997. - 312 с.
6. Дербилова Э.А. Дар шрифта. – Харьков: Консул, 2003. - 176 с.
7. Куленко М. Авторська накладна графіка / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2001. – 124 с.

Інформаційні ресурси

Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua/>

Види графіки. Режим доступу:

<http://www.ukrreferat.com/index.php?refera=46461>

Книжкова графіка. Режим доступу:

<http://www.slideboom.com/presentations/137093/26>

Техніки графіки. Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/15817680>

Плакат. Режим доступу: <http://www.ukr-print.net/article/702.htm>

Т. Шевченко-офортист. Режим доступу: <http://www.ualogos.kiev.ua/fulltext.html?id=>

Лекції о художниках. Режим доступу:

https://www.youtube.com/watch?v=pJzH2Iqsw-w&list=PL7FnBuy5nT6_GMFISX3FolJ-AsLLf9gOq

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Робоча програма з курсу
2. Демонстраційний матеріал, наочність
3. Кращі творчі роботи студентів з методичного фонду
4. Альбоми з репродукціями творів митців